

Наталя Захарова,

<https://orcid.org/0000-0003-0256-4929>,

кандидатка історичних наук, старша наукова співробітниця,

відділ синтезу соціокультурних мережеских ресурсів,

Національна юридична бібліотека,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)

просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: natazachar@bigmir.net

Тетяна Серeda,

<https://orcid.org/0000-0003-1597-5284>,

молодша наукова співробітниця,

відділ соціокультурної діяльності,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)

просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: sockylt@ukr.net

**СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Мета статті – дослідження соціокультурної діяльності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в умовах воєнного стану. Основну увагу приділено висвітленню інноваційних форм і методів з використанням сучасних технологій.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано системний, логічний та аналітико-оглядовий методи. **Наукова новизна.** Висвітлено роль національної наукової бібліотеки у використанні інноваційних форм і методів соціокультурної діяльності в умовах воєнного стану, обґрунтовано важливість впровадження новітніх інформаційних технологій для модернізації бібліотеки.

Висновки. Роль національної наукової бібліотеки у житті країни має важливе значення, а під час війни вона значно зростає, якісно змінюються напрями діяльності. Долаючи серйозні виклики й загрози, бібліотека навіть у воєнний час залишається осередком інтелектуальної свободи та громадянської активності, провідником національних ідей та європейських цінностей, центром науки, культури і освіти. У цих важких умовах бібліотека стає життєво необхідною установою для держави і народу як науково-інформаційний і соціокультурний центр, який розвиває традиційні та впроваджує інноваційні напрями роботи.

Ключові слова: національна наукова бібліотека, науково-інформаційний центр, соціокультурний центр, соціокультурна діяльність, інноваційна діяльність, сучасні технології, воєнний стан.

Актуальність теми дослідження. В умовах воєнного стану перед бібліотеками постали нові завдання, пов'язані з науково-інформаційною роботою з вивчення та популяризації історії України, курсом нашої держави на оборону та післявоєнну відбудову. Ці завдання стали предметом наукових досліджень та численних публікацій, широко обговорювались на конференціях, семінарах та інших заходах. Важливим фактором для зміни соціокультурної діяльності в цих умовах стало зростання значення інформації, спрямоване на правдиве відображення подій на фронті, у тилу і міжнародних відносинах. Спрямованість усієї різноманітності інформаційної діяльності з використанням сучасних технологій дає змогу бібліотеці і в цих тяжких умовах піднести цю роботу на належний рівень.

Аналіз досліджень і публікацій. Військова агресія Російської Федерації проти України кардинально змінила мирне життя нашого народу. Проте, незважаючи на труднощі, зумовлені війною, співробітники Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ), як і інших бібліотек нашої держави, робили все для наближення перемоги, хто на своєму робочому місці, хто в територіальній обороні чи волонтерському русі. Тож за час війни, маючи певний досвід у роботі в умовах воєнного стану, бібліотеки висвітлювали його на сайтах та у періодичних виданнях, готували збірники, довідники та методичні матеріал про роботу своїх закладів, зокрема і про соціокультурну діяльність. Серед таких публікацій слід відзначити статті Ю. Амельченко [1], С. Глибицької [3], В. Животовської [6], С. Іваненко [7], І. Іванової [8], Ю. Новальської [9], Л. Туровської [11]. Цікавим і корисним є досвід роботи бібліотек в умовах війни, яким діляться у своїх статтях співробітники Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «КПІ імені Ігоря Сікорського» [12], Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського [2], Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. С. Грушевського [4] та ін. Разом з тим проведений моніторинг свідчить про недостатню кількість досліджень і публікацій, у яких висвітлено практичний досвід соціокультурної діяльності бібліотек в умовах воєнного стану.

Мета дослідження – теоретичне узагальнення досліджень науковців та досвіду практиків бібліотечної галузі стосовно подальшого розвитку соціокультурної діяльності в умовах війни, впровадження інноваційних форм та методів роботи у новому інформаційно-комунікаційному середовищі. Поширення досвіду Національної бібліотеки України

імені В. І. Вернадського та інших вітчизняних бібліотек щодо їхньої діяльності з урахуванням воєнного стану в країні.

Виклад основного матеріалу. Другий рік триває повномасштабна війна Російської Федерації проти України, руйнуються бібліотеки, музеї, заклади науки і освіти, визначні пам'ятки культури. На часі дня питання нагляду за приміщеннями і майном бібліотек, формування груп для організації внутрішньої роботи. Ті, хто мав доступ до інтернету, включилися в активний спротив на інформаційному фронті. Більшість публікацій на бібліотечних сайтах та сторінках у соціальних мережах бібліотек присвячена воєнній тематиці. В умовах воєнного стану вітчизняні бібліотеки намагаються бути ближче до кожного користувача, пропонуючи скористатися широким спектром бібліотечно-інформаційних онлайн-послуг. І перебіг воєнних дій, і спричинені ним наслідки для суспільного життя, наукової діяльності серйозно позначились на роботі всіх структурних підрозділів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, зокрема відділу соціокультурної діяльності та пресслужби бібліотеки. Саме з метою інформування користувачів стосовно держави-терориста пояснюється недостатня, порівняно з минулими роками, наповненість інформацією щодо діяльності НБУВ, особливо наприкінці лютого та в березні-травні 2022 р. Напрямок інформаційної діяльності в цей період був усвідомлено спрямований на дві основні теми: нашу реакцію з приводу неочікуваного й безпідставного вторгнення ворога та наші відповідні дії, а також на численні приклади міжнародної підтримки НБУВ колегами з інших бібліотек, фахових об'єднань, численних друзів і просто людей доброї волі. Постійним стало питання висвітлення пропозицій до НБУВ щодо фінансової підтримки вчених, допомоги українським стартапам, надання можливостей науковцям проводити дослідження на базі інших наукових установ, брати участь у міжнародних конкурсах, стажуваннях, здобутті грантів, стипендій, можливостей працевлаштування в ЄС тощо. У зв'язку із запровадженням у державі воєнного стану НБУВ відкрила свої двері для користувачів лише 12 вересня 2022 р. Однак інформування про її діяльність було постійним. Для цього використовувались усі можливості, насамперед офіційний сайт (<http://www.nbuv.gov.ua/>) та сторінка в соціальній мережі «Фейсбук» (https://www.facebook.com/Vernadsky.Library/?locale=uk_UA). Тематично розміщена інформація висвітлювала роботу бібліотеки і як зібрання найбільшої кількості книжкових та інших фондів, і як головного науково-інформаційного бібліотечного центру України та науково-дослідного інституту НАН України.

Попри війну бібліотека сприяє формуванню інформаційного простору відкритих зон для своїх користувачів. Адаптація в умовах воєнного стану зростає роль і значення соціокультурної діяльності, успішність і ефективність якої впливає на затребуваність бібліотеки в суспільстві, піднесення її іміджу. Ця робота спрямована на розкриття й популяризацію традиційних, електронних інформаційних ресурсів; інформаційний супровід фундаментальних, прикладних, наукових досліджень; посилення національної самоідентифікації, зростання інтересу до історії України, національної культури; надання користувачам бібліотеки можливостей для реалізації їхніх інформаційних і духовних потреб [5].

Особлива увага приділена таким актуальним в умовах дистанційної роботи формам соціально-культурної діяльності бібліотеки як віртуальні виставки, які стали важливою формою популяризації багатого універсального фонду НБУВ в умовах війни. Адаптація виставкової роботи – один з основних напрямів соціокультурної комунікації, які за видами експонатів поділяються на книжково-документні та художньо-мистецькі виставки. Більшість книжково-документних виставок становлять тематичні експозиції, які висвітлюють сучасність, приурочені до вшанування знакових подій, відзначення пам'ятних дат, ознаменування міжнародних і державних свят [10].

Проте війна внесла свої корективи у виставкову діяльність бібліотеки останні роки. З метою інформування користувачів стосовно загарбницької війни працівниками бібліотеки було підготовлено та виставлено на сайт НБУВ електронні книжкові виставки, які відображають переважно військову тематику: «Освіта та дистанційне навчання в Україні в умовах воєнного стану (законодавчі, урядові, відомчі документи)», «Соціально-правовий захист та психологічна допомога у кризових ситуаціях. Рекомендації та поради в умовах війни», «Збройна агресія російської федерації проти України в контексті міжнародного гуманітарного права: бібліографія (1954–2022 рр.)», «Антиросійські санкції та ембарго (2014–2022 рр.) в контексті міжнародного публічного права й світового досвіду», «Анатомія російсько-українського конфлікту (2014–2022 рр.) в епоху гібридних війн», «Волонтерство», «Енергетична безпека України»; «Іноземні інвестиції та їх роль у розвитку економіки України», «Цивільний захист населення». До річниці повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну та 200-річчя створення першого детального плану острова Зміїний була розгорнута експозиція «Острів Зміїний. Україна». Загалом з жовтня 2022 р. книжкові виставки НБУВ експонуються як в електронному так і в традиційному варіантах.

Бібліотеки науково-дослідних установ Національної академії наук України також долучались до цієї діяльності. Так, у приміщенні Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона наприкінці травня та на початку червня 2023 р. проходила виставка-презентація оборонних досліджень і розробок установ НАН України, в якій НБУВ брала активну участь та була нагороджена Дипломом Національної академії наук України.

У лютому Україна відзначила трагічну річницю з початку повномасштабного вторгнення РФ. Це був драматичний і водночас героїчний рік опору. Українці боролись за право бути незалежними, мати власну державу, а разом свою історію та самобутню культуру. З цього приводу 15 березня в НБУВ відбулося відкриття фотовиставки конкурсних робіт студентів Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД) «Дата». Це вихоплені та зафіксовані об'єктами фотоапаратів і смартфонів миті життя перших місяців повномасштабного вторгнення російських військ в Україну. 24 лютого стало добою, яка розтягнулася на рік і розділила наше життя на «до» і «після». На виставці було представлено 120 фотоекспонатів 17 авторів – викладачів та студентів спеціалізації «Художнє фотографування». Серед світлин є й кадри, зроблені викладачем Андрієм Ковалевським та його сином Олексієм, який захищав Україну в лавах ЗСУ, але був тяжко поранений і проходить лікування в шпиталі. Фотовиставку, присвячену темі війни, не оминули увагою й столичні ЗМІ. Репортаж про фотовиставку та інтерв'ю з Андрієм Ковалевським каналу «РАДА» транслював інформаційний марафон «Єдині новини». Плідна співпраця Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Фахового коледжу мистецтв та дизайну КНУТД триває протягом багатьох років. Мистецький простір бібліотеки завжди відкритий до творчих ініціатив і радо приймає учасників та відвідувачів наших заходів (<http://www.nbu.gov.ua/node/6109>).

Сьогодні бібліотека стала осередком не тільки інформації для користувачів, де можна ознайомитись з усіма загальнодоступними достовірними електронними інформаційними ресурсами, а й місцем для проведення різноманітних заходів. Попри війну бібліотека сприяє формуванню інформаційного простору.

Важливим складником соціокультурної діяльності в умовах війни є культурно-мистецькі заходи, які сприяють психологічній реабілітації. Так, навесні цього року відновила свою роботу Музична вітальня. Уже понад три десятиліття проходять музичні зустрічі в читальній залі відділу музичних

фондів НБУВ. Ця традиція започаткована 1991 р., протягом 2000–2019 рр. відбулося майже 300 концертів. Співробітники беруть активну участь у проведенні концертів – готують тематичні виставки літератури з відділу музичних фондів, знайомлять гостей з рідкісними виданнями, унікальними примірниками з автографами, факсимільними виданнями тощо. І лише глобальні потрясіння, як пандемія та війна, змогли тимчасово завадити традиційному спілкуванню шанувальників музики. Вже 6 квітня відбувся камерний концерт лауреатів міжнародних конкурсів Андрія Кутасевича (фортепіано) та Леоніда Гержани (віолончель). У програмі концерту прозвучали твори видатних світових композиторів Й. С. Баха, Л. Боккеріні, Ф. Шопена, Й. Брамса. А вже 20 квітня 2023 р. концертний захід «Ліричне інтермеццо» продовжив традицію оригінальної колективної співтворчості. Кандидат мистецтвознавства, завідувач відділу музичних фондів НБУВ Лариса Івченко як ведуча концерту занурила слухачів в атмосферу німецького романтизму XIX ст., розповіла про цікаві факти життя і творчості Р. Шумана, ознайомила з виставкою нот і книжок про композитора. У виконанні Чжан Цзеляна – лауреата міжнародних конкурсів, аспіранта творчої аспірантури кафедри камерного співу Національної музичної академії України (НМАУ) імені П. І. Чайковського, Дмитра Півненка – лауреата міжнародних конкурсів, концертмейстера кафедри камерного співу НМАУ під орудою творчого керівника Валентини Антонюк – народної артистки України, доктора культурології, професора, завідувача кафедри камерного співу НМАУ прозвучав вокальний цикл Р. Шумана на вірші Г. Гейне Dichterliebe, op 48 (Любов поета). Цикл, що складається із 16 пісень, був блискуче виконаний баритоном Чжан Цзеляном німецькою мовою, а на додаток прозвучали дві пісні в українському перекладі Д. Ревуцького і китайською мовою (путунхуа) у перекладі самого виконавця. Виконавці підготували для гостей програмки, в яких кожен слухач міг прочитати назви пісень як німецькою, так і українською мовою, вони також самостійно зробили переклад назв (<http://www.nbu.gov.ua/node/6147>).

Пріоритетним завданням НБУВ є підпорядкування соціокультурної діяльності потребам надання громадянам України позитивної інформації, піднесення морального духу суспільства, поширення знань та забезпечення вільного доступу до джерел духовної спадщини. Відзначення Дня вишиванки давно стало традицією як в Україні й світі, так і в колективі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. А нинішня

ситуація військового спротиву повномасштабній російській агресії ще більше згуртувала людей, зміцнила відчуття патріотизму, національної ідентичності та єдності. Вишиванки цього року одягли переважна більшість працівників бібліотеки. А напередодні в стінах НБУВ відкрилась виставка творів унікального явища світового масштабу – петриківського розпису: «Петриківка – душа України». Петриківський розпис – це українське декоративно-орнаментальне народне малярство, яке сформувалося на Дніпропетровщині в селищі Петриківка й налічує вже понад століття. Він внесений до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

Мистецтво завжди відігравало важливу роль у розвитку культури і висвітлювало моральний дух нації. Тому 9 червня цього року виставка «Барви життя» не випадково відкрилась саме в залі НБУВ, яка є потужною культурною інституцією та точкою перетину знань сучасного з минулим. До експозиції увійшло 42 картини, написаних у різних техніках. Їх авторки – Анна Естет, Анастасія Осмоловська, Анастасія Самбурська, Катрін Савич, Тося Кравцова, Наталі Като, Женья Мачковська, Надія Харт. Через картини художниці ведуть діалог із глядачем, розповідаючи йому за допомогою зрозумілих яскравих образів про складні речі, котрі потребують осмислення.

Важливим напрямом соціокультурної діяльності НБУВ залишається екскурсійна робота. Екскурсії під час воєнного стану не втрачають популярності й виправдовують себе серед відвідувачів саме як форма популяризації книжкових фондів бібліотеки, її інформаційних та бібліографічних ресурсів. Відділом соціокультурної діяльності спільно з екскурсійним бюро «Київ – моє улюблене місто» було організовано екскурсії «Деміївка + Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського». У рамках проєкту проведено шість тематичних екскурсій, під час яких відвідувачі ознайомилися з історією бібліотеки, архітектурою будівлі, фондами, читальними залами та книжково-документними виставками, а саме – «Видатні постаті України: Павло Скоропадський – 150», «День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні».

Оглядові та тематичні екскурсії проводяться за диференційованою моделлю, зокрема для почесних гостей; слухачів інститутів післядипломної освіти; спеціалістів, бібліотекарів-бібліографів; фахівців з вищою освітою; студентів профільних закладів вищої освіти або спеціальностей.

Популярність набули оглядові екскурсії до Фонду Президентів НБУВ, де можна отримати інформацію про особливості процедури дарування подарунків президентам України та їх наукове опрацювання, як наші президенти присягають на вірність українському народові, побачити сувеніри, привезені президентами з інших країн, а також подарунки від звичайних громадян.

Нині для соціокультурної діяльності бібліотеки – період створення нових концепцій і моделей активнішого спілкування із суспільством; пошук форм ефективного поширення знань, наукових досягнень, корисної інформації, створення дедалі більшої комунікації між членами суспільства; залучення його в мережу традиційних та електронних бібліокомунікацій.

Висновки. Роль національної наукової бібліотеки у житті країни має важливе значення, а під час війни вона значно зростає, якісно змінюються напрями діяльності. Долаючи серйозні виклики й загрози, бібліотека навіть у воєнний час залишається осередком інтелектуальної свободи та громадянської активності, провідником національних ідей та європейських цінностей, центром науки, культури і освіти. Вона залишається відкритою для співпраці і допомоги. Цьому значною мірою сприяє впровадження нових інформаційних технологій та високий професійний рівень працівників. Відзначимо, що в умовах воєнного стану НБУВ працює одночасно і як віртуальна установа, здійснюючи науково-дослідну, науково-інформаційну, соціокультурну та бібліотечну діяльність, поширює важливу в умовах воєнного часу інформацію. У цих важких умовах бібліотека стає життєво необхідною установою для держави і народу як науково-інформаційний і соціокультурний центр, який розвиває традиційні та впроваджує інноваційні напрями роботи.

Список бібліографічних посилань

1. Амелюченко Ю. Бібліотеки Одещини: адаптація до потреб воєнного часу. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2023. № 1. С. 2–4.
2. Березівська Л. Д., Закатнов С. В., Тарнавська С. В., Лобановська І. Г. Діяльність Державної наукової педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в умовах воєнного стану. *Вісник НАПН України*, 2022. № 4 (1). С. 1–7.
3. Глибичька С. Досвід роботи під час війни. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2023. № 1. С. 5–6.
4. Забіянов Є., Антонюк Д. Бібліотечний театр та відеогеймінг. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2022. № 3 (29). С. 2–4.

5. Захарова Н., Серeda Т. Інноваційний розвиток соціокультурної діяльності бібліотек: сучасний тренд. *Polish journal of science*. № 35. 2021. Vol. 2. С. 10–14.
6. Животовська В. Нові виклики у діяльності бібліотечних закладів Кіровоградщини під час війни. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2023. № 1. С. 7–8.
7. Іваненко С. Особливості роботи бібліотеки Інституту електрозварювання імені С. О. Патона Національної академії наук України в умовах воєнного стану. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2023. № 1. С. 9–12.
8. Іванова І. Трансформація діяльності публічних бібліотек Києва під час війни. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2023. № 2. С. 4–6.
9. Новальська Ю. Бібліотечна наука і практика України в умовах воєнного стану. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2023. № 2. С. 7–9.
10. Серeda Т. Актуальні аспекти соціокультурної діяльності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *Підвищення ефективності діяльності бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах цифровізації*: наук.-метод. зб. / наук. ред. О. Г. Яковенко; відп. ред. О. М. Василенко. Київ: НБУВ, 2022. С. 107–114.
11. Туровська Л. Трансформація діяльності наукової бібліотеки в умовах воєнного стану. *Вісник Книжкової палати*. 2023. № 1. С. 31–37.
12. Barabasz S. Biblioteka Politechniki Kijowskiej: wspólna praca na rzecz zwycięstwa. *Biuletyn EBIB*. 2023, nr 1(208). Biblioteki ukraińskie. Dostępny w: <http://ebibojs.pl/index.php/ebib/article/view/853>.

References

1. Amelchenko, Yu. (2023). Biblioteki Odeshchyny: adaptatsiia do potreb voiennoho chasu. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 1, 2-4 [In Ukrainian].
2. Berezivska, L. D., Zakatnov, S. V., Tarnavska, S. V., & Lobanovska, I. H. (2022). Diialnist Derzhavnoi naukovoї pedahohichnoi biblioteki Ukrainy imeni V. O. Sukhomlynskoho v umovakh voiennoho stanu. *Visnyk NAPN Ukrainy - Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 4 (1), 1-7 [In Ukrainian].
3. Hlybytska, S. (2023). Dosvid roboty pid chas viiny. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 1, 5-6 [In Ukrainian].
4. Zabiianov, Ye., & Antoniuk, D. (2022). Bibliotechnyi teatr ta videoheiminh. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 3 (29), 2-4 [In Ukrainian].
5. Zakharova, N., & Sereda, T. (2021). Innovatsiinyi rozvytok sotsiokulturnoi diialnosti bibliotek: suchasnyi trend. *Polish journal of science*, 35 (2), 10-14 [In Ukrainian].
6. Zhyvotovska, V. (2023). Novi vyklyky u diialnosti bibliotechnykh zakladiv Kirovohradshchyny pid chas viiny. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 1, 7-8 [In Ukrainian].
7. Ivanenko, S. (2023). Osoblyvosti roboty biblioteki Instytutu elektrozvriuvannia imeni Ye. O. Patona Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 1, 9-12 [In Ukrainian].

8. Ivanova, I. (2023). Transformatsiia diialnosti publichnykh bibliotek Kyieva pid chas viiny. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 2, 4-6 [In Ukrainian].
9. Novalska, Yu. (2023). *Bibliotechna nauka i praktyka* Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. *Bibliotechnyi forum: istoriia, teoriia i praktyka*, 2, 7-9 [In Ukrainian].
10. Sereda, T. (2022). Aktualni aspekty sotsiokulturnoi diialnosti Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [Current aspects of the socio-cultural activities of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine]. In O. M. Vasylenko (Ed.) *Pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti bibliotechno-informatsiinoho kompleksu v umovakh tsyfrovizatsii: nauково-metodychnyi zbirnyk* [Increasing the Effectiveness of the Library and Information Complex in the Conditions of Digitization: a Scientific and Methodological Collection] (pp. 107-114). Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
11. Turovska, L. (2023). Transformatsiia diialnosti naukovoї biblioteki v umovakh voiennoho stanu. *Visnyk Knyzhkovoї palaty - Bulletin of the Book Chamber*, 1, 31-37 [In Ukrainian].
12. Barabasz, S. (2023). Biblioteka Politechniki Kijowskiej: wspólna praca na rzecz zwycięstwa. *Biuletyn EBIB - EBIB Bulletin*, 1 (208). Biblioteki ukraińskie. [In Polish]. Retrieved from <http://ebibojs.pl/index.php/ebib/article/view/853>

Natalia Zakharova,

<https://orcid.org/0000-0003-0256-4929>,
Candidate of historical sciences,
Senior Research Associate,
Department of the Synthesis of Sociocultural Network Resources,
National law library,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine Kyiv, Ukraine)
Holosiivskyi Avenu, 3, Kyiv, 03039, Ukraine
e-mail: natazachar@bigmir.net

Tetiana Sereda,

<https://orcid.org/0000-0003-1597-5284>,
Junior Research Associate,
Department of the Socio-cultural Activities,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)
Holosiivskyi Avenu, 3, Kyiv, 03039, Ukraine
e-mail: sockylt@ukr.net

SOCIOCULTURAL WORK OF THE V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW

Aim of the research. The study of the sociocultural work of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine under martial law. The innovative forms and modern technologies use are highlighted. **The methodological basis of the study.** In order to achieve the goal the systemic, logical, analytical and reviewal methods have been implemented. **The scientific novelty of the study.** The role of the national scientific

library in the innovative forms and methods of the sociocultural work use under martial law is studied, as well as the importance of the novel informational technologies implementations into the library modernizing process. **The result of the research.** The role of the national scientific library in the life of the country is paramount, and it increases significantly during the war times, bringing qualitative changes into the library activities and work. **Conclusions.** Overcoming significant challenges and dangers, even under the martial law, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine remains the heart of the intellectual freedom and societal activity, the keeper of national ideas and European values, the center of science, culture and education. In those trying times V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine becomes a key institution, both for the state and for the nation, as a scientific informational and sociocultural center, which develops traditions and implements novel work methods.

Keywords: national scientific library, scientific informational center, sociocultural center, sociocultural activities, innovative work, modern technologies, martial law.

Стаття надійшла до редакції 9.08.2023 р.